

Beleidsplan Hendrik Jacobs Stichting

2021- 2023

Nederlandse vioolbouw vanaf 1650

Inhoud

1. Inleiding
2. Visie, Missie en Doelstellingen
3. Strategie ten behoeve van de inhoud en de publicatie van het boek
4. Planning
5. Begroting en financiering
6. Bestedingsbeleid
7. Financieel beheer
8. Administratieve organisatie
9. Publicatieplicht
10. Organisatie
11. Algemene gegevens en bestuur

1. Inleiding

Hendrik Jacobs Stichting, ook wel genoemd Hendrik Jacobs Foundation, is opgericht en notarieel geregistreerd op 20 augustus 2020 en gevestigd in Utrecht. Dit beleidsplan is vastgesteld in de bestuursvergadering van 16 november 2020 en goedgekeurd.

Statutaire doelstelling volgens artikel 3 in de statuten

1. De Stichting heeft ten doel het initiëren, organiseren, faciliteren en het verspreiden van het onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse strijkinstrumenten en hun Nederlandse bouwers een en ander in de breedste zin des woords.
2. De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:
 - a. het financieel ondersteunen van de onderzoekers
 - b. het (doen) uitgeven van wetenschappelijke publicaties
 - c. het breed bij het publiek onder de aandacht brengen van het onderzoek naar dit belangrijk Nederlands erfgoed
 - d. het aanvragen van subsidies en het ontvangen van schenkingen

Alles in de ruimste zin, daaronder begrepen alle handelingen en activiteiten welke met het vorenstaande direct of indirect enig verband houden of die aan de doelstelling bevorderlijk kunnen zijn.

3. Van het doel is uitgesloten het doen van uitkeringen aan de oprichters van de stichting of aan hen die deel uitmaken van de organen van de stichting

4. De stichting heeft geen winstoogmerk

5. De doelstellingen dienen te worden geëffectueerd zodanig dat door de stichting wordt voldaan aan de wet- en regelgeving met betrekking tot algemeen nut beogende instellingen in de zin van de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen of een daarvoor in de plaats getreden regeling.

Het ontstaan van de Hendrik Jacobs Stichting

De Nederlandse vioolbouwer Hubert de Launay heeft tijdens zijn studie op het West Dean College in Engeland, als onderdeel van zijn opleiding, de uitgebreide collectie van vroege Nederlandse strijkinstrumenten onderzocht in het Kunstmuseum Den Haag. In overleg met dit museum kreeg hij de gelegenheid langdurig het onderzoek te continueren en te verdiepen, mede ook dankzij een gift van het Prins Bernard Cultuurfonds in 2016 (via fonds op naam, Charles Burney Fonds).

Dit onderzoek bestond onder andere uit het opnieuw bestuderen van bekende Nederlandse instrumenten uit de 17e en 18e eeuw, maar ook het classificeren, traceren en onder de loep nemen van niet eerder geanalyseerde instrumenten. Deze éénmanskruisocht door de Nederlandse strijkinstrumentenhistorie heeft zijn vruchten afgeworpen en tot opzienbarende nieuwe inzichten geleid. Er is bijvoorbeeld over iedere relevante Nederlandse historische vioolbouwer nieuwe informatie gevonden. Veel van deze inzichten zijn herleid uit het systematisch analyseren en documenteren van vele, soms ook internationaal, getraceerde instrumenten.

Er zijn tot nu toe drie publicaties verschenen over de Nederlandse bouwers in de 17^e en 18^e eeuw te weten: in 1931 (Dirk Balfoort), 1955 (Max Möller) en in 1999 (NGV). Helaas is er sinds 1931, op een reeks ontdekte archiefstukken na, weinig nieuwe informatie toegevoegd omtrent deze instrumenten en haar bouwers. Ondanks de vorderingen die zijn gemaakt, ligt er nog een rijkdom aan informatie over deze instrumenten te wachten om ontdekt en bestudeerd te worden.

De Hendrik Jacobs Stichting is derhalve opgericht om het onderzoek naar de geschiedenis van de Nederlandse strijkinstrumenten en hun bouwers uit de 17^e en 18^e eeuw te faciliteren, op te schalen en zo te versnellen.

Hendrik Jacobs (c.1629-1704)

De Stichting is vernoemd naar de Amsterdamse vioolbouwer Hendrik Jacobs; zonder twijfel de grootste van alle bouwers uit de geschiedenis van de Nederlandse vioolbouw.

Conclusie

Nederlandse strijkinstrumenten uit de 17^e en 18^e eeuw zijn van een zeer hoge kwaliteit maar zijn desondanks in relatieve obscuriteit geraakt in vergelijking met de beroemde Italiaanse instrumenten. Tot voorheen waren er weinig stappen gemaakt in het onderzoeksveld van dit Nederlands cultureel erfgoed.

2. Visie, Missie en Doelstelling

Visie

De Hendrik Jacobs Stichting heeft de overtuiging en de onderbouwing in huis die bevestigt dat de Nederlandse vioolbouwschool vanaf 1650 op een wereldwijd hoog platform thuishoort en een waardevolle toevoeging betekent voor de Nederlandse cultuurgeschiedenis. Door een structurele aanpak kan deze school weer bewonderd worden door velen alsmede een trotse associatie vormen voor het vakgebied waardoor onze vioolbouwgeschiedenis inspiratie kan zijn voor de hedendaagse en toekomstige vioolbouwers.

Missie

De Hendrik Jacobs Stichting wil dat de schoonheid en de kwaliteit van de Nederlandse strijkinstrumenten en hun bouwers in de 17e en 18e eeuw bekend en erkend worden. De stichting wil dat bereiken middels een grootschalig onderzoek waarvan de resultaten worden vastgelegd in onder andere een boek, dat nationaal en internationaal gedeeld wordt met vakgenoten en het grote publiek.

Doelstelling

De Hendrik Jacobs Stichting heeft als primaire doelstelling om de reputatie van de vroege Nederlandse vioolbouwers en hun instrumenten weer in ere te herstellen en het nationale & internationale belang ervan te onderstrepen door middel van veel publiciteit met als belangrijkste oplevering het publiceren van een Engelstalig boek en dit te verspreiden onder de vioolbouwers wereldwijd. Daarnaast zal er een uitgave komen voor een breed publiek zodat ook daar het belang van dit Nederlands cultureel erfgoed onder de aandacht wordt gebracht.

3. Strategie ten behoeve van de inhoud en de publicatie van de boeken

Opzet onderzoeksteam t.b.v. de inhoud van het boek

Het onderzoeksteam zal geleid worden door de zakelijk leider. Verdeling van de onderzoekstaken:

- *Instrumentenonderzoek* in musea in Nederland en in het buitenland zal uitgevoerd worden door de zakelijk leider en een assistent (ZZP basis).

Het stadsarchiefonderzoek zal voornamelijk gedaan worden een specialist en zal werken op ZZP basis.

- *Dendrochronologisch onderzoek*, uitgevoerd door een specialist op dit gebied, is van belang omdat dit meer informatie zal geven over de leeftijd van het instrument. Aan de hand van het jaarringenpatroon kan het namelijk exact gedateerd worden. Tevens kan het informatie geven of instrumenten uit dezelfde boomstam komen. Een uitvoerige analyse zal per instrument gegeven worden door deze specialist en mede inhoud geven aan het boek.

Om ons beleid tot uitvoering te kunnen brengen hebben we, aanvullend op de interne ervaring en kennis, nog meer expertise inzetbaar weten te maken door meerdere internationaal gerenommeerde experts bij het onderzoek te betrekken. Deze zullen periodiek geraadpleegd worden over de voortgang van het onderzoek.

Daarnaast hebben meerdere culturele organisaties het belang van dit onderzoek onderstreept en derhalve toegezegd hun kennis en medewerking te verlenen aan dit grootschalig onderzoek. De instellingen die al vanaf het vooronderzoek hieraan participeren:

Nationaal Muziekinstrumenten Fonds, Kunstmuseum Den Haag, Rijksmuseum Amsterdam, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Gansoord, Gravin van Bylandt Stichting. Maar ook (inter)nationale partners uit het vakgebied zoals The British Violin Makers Association, Tarisio Auctions, Strad Magazine en de Nederlandse groep van Viool- en Strijkstokkenmakers.

Inhoud van de boekwerken

Boek 1

Door te beginnen met de geschiedenis van Nederland/Amsterdam/Den Haag in de 17^e en 18^e eeuw, walvisvaart, boekdrukkunst en houthandel, zal er in de eerste hoofdstukken van het boek een basis gelegd worden die duidelijk maakt in wat voor maatschappij en kringen de vioolbouwers zich begaven. Een tijdslijn en kaart zullen zorgen voor overzicht. Daarna komen de biografieën van de vioolbouwers aan bod met daaropvolgend 50 tot 70 instrumenten, die een representatie geven van de school. Ook zullen er analyses uitgelicht worden over de constructie, lak en hout.

Het publiceren van dit Engelstalig boek is bestemd voor vioolbouwers wereldwijd. Het zal hier naar verwachting gaan om zo'n 500 exemplaren in de eerste oplage.

Boek 2

Nadat boek 1 is gepubliceerd zal er een tweede, meer toegankelijke uitgave volgen. Deze zal een grotere oplage hebben en gericht zijn op een breed publiek, zodat we ook daar het belang van dit Nederlands cultureel erfgoed onder de aandacht kunnen brengen.

Dit boek zal een paar hoogtepunten uit het eerste boek overnemen met betrekking tot de belangrijkste 5 á 6 vioolbouwers. Naast een korte paragraaf geschiedenis over Nederland in de 17^e en 18^e eeuw zullen er bondige biografieën en een zeer korte analyse gegeven worden over onder andere de lak en enkele constructietechnieken. Deze exemplaren zouden eventueel tweetalig gepubliceerd kunnen worden.

Publicatie

Beide boekwerken zullen worden uitgegeven in samenwerking met een, op dit gebied, erkende uitgeverij.

4. Planning

Het verwezenlijken van onze doelen is uitgewerkt in een zesjarenplan. Na de officiële start begin 2021 zal er drie jaar vrijgemaakt worden voor het onderzoek en tegelijkertijd de financiering van het onderzoek en de publicatie van het boek ter hand genomen worden. Na dit onderzoek zal in het vierde jaar het boek geschreven worden. In dat jaar zal ook de fotografie van de geselecteerde instrumenten plaatsvinden. In het 5e jaar zal gewerkt worden in samenwerking met de uitgeverij aan de lay-out en het daadwerkelijk publiceren van het 1^e boek. In het 6^e jaar zal het 2^e boek gepubliceerd worden, dat bestemd is voor een breed publiek.

Tijdens deze zes jaar zal er jaarlijks een concert met exclusief Nederlandse instrumenten uit de 17^e en 18^e eeuw georganiseerd worden, waarbij de voortgang van het onderzoek wordt gerapporteerd aan de donateurs, financiers en andere belanghebbenden.

Wanneer het vijfde jaar vordert en het eerste boek zich in de laatste fase zal bevinden zullen er via verschillende internationale verenigingen in Frankrijk, Engeland, Duitsland en Amerika advertenties via hun kanalen geplaatst worden. Ook zijn er verschillende internationale veilinghuizen die bereid zijn hun netwerk beschikbaar te stellen. Verder zal er geadverteerd worden in de bekende vakbladen zoals The Strad-, BVMA-, VSA- en Strings- Magazine.

5. Begroting en financiering

Begroting onderzoek (incl. BTW), zie bijlage.

Financiering

In de eerste fase zal de stichting haar werkzaamheden inzetten om financiering te vinden voor het onderzoek. Zodra de liquide middelen gevonden zijn gaat het onderzoek van start.

In fase twee zal de stichting zich richten op de financiering van de publicatie van de boekwerken, de programmering van de concertserie, de tentoonstelling, de lezingen en de publiciteit.

De stichting werft gelden door middel van de volgende wervingsactiviteiten:

- In 2021 zal de Hendrik Jacobs Stichting een 'kick-off' organiseren waarin de start van het onderzoek aangekondigd wordt maar ook de toekomstplannen van de stichting gepresenteerd zullen worden. Er zullen verschillende stakeholders uitgenodigd worden. De Hendrik Jacobs Stichting wil zich hiermee positioneren met als doelstelling draagvlak te creëren voor de financiering van de doelstellingen van deze stichting.
- Uit het vakgebied. Ongeveer 20 vakgenoten worden benaderd voor een schenking. Inmiddels heeft één Nederlandse vioolbouwer toegezegd dit onderzoek financieel te ondersteunen.
- Subsidies en fondsenwerving
- Particuliere donaties en andere bijdragen

6. Bestedingsbeleid

Bestedingsbeleid

De stichting besteedt de verkregen inkomsten conform de doelstelling aan de volgende projecten:

- Op korte termijn aan de onderzoekers voor de komende drie jaar: 2021-2023
- Op middellange termijn voor de inhoud en totstandkoming van de boekwerken: 2024-2025
- Op lange termijn inzake de publicatie van de boekwerken en de programmering van de concerten, tentoonstelling, lezingen en publiciteit.

Beloningsbeleid/vacatievergoeding

De bestuursleden ontvangen conform de bepalingen in artikel 5 van de statuten in die hoedanigheid verrichte werkzaamheden geen andere beloning dan een vergoeding voor de gemaakte onkosten.

Beschikken over het vermogen van de stichting

Op grond van artikel 10 van de statuten van de stichting (bepaling omtrent de besluitvorming door het bestuur) en haar feitelijke werkzaamheid heeft geen enkele (rechts) persoon doorslaggevende zeggenschap binnen de stichting. Aldus kan geen enkele (rechts) persoon beschikken over het vermogen.

Bestemming liquidatiesaldo

Zoals blijkt uit artikel 14 van de statuten zal een batig liquidatiesaldo, na opheffing van de stichting, in zijn geheel moeten worden besteed ten behoeve van een andere algemeen nut beogende instelling met een soortgelijke doelstelling.

7. Financieel beheer

De stichting streeft ernaar om de beheerskosten niet meer te laten bedragen dan 15 % van de inkomsten.

8. Financiële administratieve organisatie

De stichting heeft een eigen bankrekening waar alle binnenkomende en uitgaande bedragen op zullen worden geboekt. De daaraan gekoppelde financiële administratie zal in de eerste fase in eigen beheer worden verricht en resulteren in een jaarlijkse balans en resultaten rekening. De cijfers worden regelmatig, doch minstens eenmaal per jaar gecontroleerd door een externe accountant.

9. Publicatieplicht

De stichting voldoet aan haar publicatieplicht door middel van website www.hendrikjacobs.nl de volgende gegevens te publiceren: de naam van de instelling; het RSIN; contactgegevens; een duidelijke omschrijving van de doelstelling; de hoofdlijnen van het beleidsplan; de functies en namen van de bestuurders; het beloningsbeleid; een verslag van de uitgeoefende activiteiten; een financiële verantwoording.

10. Organisatie

Bestuur

De Hendrik Jacobs Stichting bestaat uit een drie hoofdig bestuur (onbezoldigd) en een zakelijk leider (ZZP basis). De zakelijk leider heeft de expertise over de vroege Nederlandse vioolbouw en zal dan ook het leeuwendeel van het onderzoek en schrijven voor zijn rekening nemen.

Raad van advies

De Raad van Advies bestaat uit verschillende vooraanstaande experts:

John Dilworth – Vioolbouw Expert (Londen)

Kees Koelmans – Violist en tevens Hoofd strijkers Conservatorium van Amsterdam

Andreas Post – Vioolbouw Expert (Amsterdam)

Serge Stam – Vioolbouw Expert (Utrecht)

Giovanni Paolo di Stefano – Curator Muziekinstrumenten Rijksmuseum

Onderzoeksteam

Het team zal geleid worden door de zakelijk leider van de Hendrik Jacobs Foundation.

Verdeling van de onderzoekstaken:

- *Instrumenten onderzoek* in musea in Nederland en in het buitenland zal uitgevoerd worden door de zakelijk leider Hubert de Launay en een assistent (ZZP basis).

Een assistent is noodzakelijk omdat toegang in musea vaak gelimiteerd is tot 1 à 2 dagen. In die korte tijd moet alles geanalyseerd en gedocumenteerd worden en dat is voor een persoon te veel werk. Een assistent is ook van belang omdat bij sommige instrumenten eventuele vraagtekens beantwoord moeten worden of een second opinion nodig is. De zakelijk leider zal dan ook regelmatig geassisteerd worden door de onderstaande experts.

- Gudrun Kremeier - werkt al ruim 25 jaar bij Post Vioolbouw, een gerenommeerde viool restauratie atelier in Amsterdam. Daarnaast heeft ze een eigen werkplaats waar ze nieuwe strijkinstrumenten bouwt. Zowel voor haar restauratiewerk als haar nieuwbouw geniet ze internationale erkenning en wordt dan ook regelmatig gevraagd voor workshops en lezingen.
 - Shem Mackey - is een specialist in het bouwen van 17de eeuwse instrumenten (met name viola da gamba) en is gevestigd in Ramsgate. Hij heeft een Master's Degree van London Metropolitan University op het onderwerp "Authentieke viola da gamba constructie" en is leidinggevend op het gebied van instrumenten onderzoek, dit heeft geresulteerd tot vele artikelen in de bekende vakbladen. Daarnaast is hij een van de oprichters van The British Violinmakers Association.
- *Het stadsarchief onderzoek* zal geleid worden door Noortje Zanen (ZZP basis). Zij heeft naast een studie Geschiedenis en Journalistiek ook het conservatorium afgerond en is werkzaam als freelance violiste. Noortje zal 2 dagen per week de stadsarchieven doorlopen, te beginnen met Amsterdam. Er zal eerst een vooronderzoek gestart worden van drie maanden om een inschatting te maken van de hoeveelheid aan informatie die er hopelijk te vinden is, maar ook om een beter beeld te krijgen van het desbetreffende archief.
 - *Dendrochronologisch onderzoek*, afgekort noemt men dit vaak *dendro*, zal aangevoerd worden voor Roberto Funari. Dendro is van groot belang omdat dit meer informatie zal geven over de leeftijd van het instrument; aan de hand van het jaarringen patroon kan het bovenblad van een instrument namelijk exact gedateerd worden. Tevens kan deze informatie gegevens bevatten die erop kunnen wijzen of instrumenten uit dezelfde boomstam gemaakt zijn. Er zal per instrument een uitvoerige analyse gemaakt worden door deze specialist, wat uiteindelijk belangrijke informatie zal toevoegen aan het boek.

Om ons beleid tot uitvoering te kunnen brengen hebben we, aanvullend op de interne ervaring en kennis, nog meer expertise inzetbaar weten te maken door meerdere internationaal gerenommeerde experts bij het onderzoek te betrekken. Zo zullen de leden van de Raad van Advies periodiek geraadpleegd worden over de voortgang van het instrumenten onderzoek. Daarnaast hebben meerdere culturele organisaties het belang van dit onderzoek onderstreept en derhalve toegezegd hun kennis en medewerking te verlenen aan dit grootschalig onderzoek. De instellingen die tot nu toe bekend zijn en participeren aan dit onderzoek: Prins Bernhard Cultuurfonds, Nationaal Muziekinstrumenten Fonds, Stichting Gansoord, Gravin van Bylandt Stichting, Kunstmuseum Den Haag en het Rijksmuseum. Maar ook (inter)nationale partners uit het vakgebied zoals The British Violinmakers Association, Tarisio Auctions, Strad Magazine en de Nederlandse groep van Viool- en Strijkstokkenmakers.

11. Algemene gegevens en bestuur

Algemene gegevens

Statutaire naam : Hendrik Jacobs Stichting
Organisatietype : Stichting
Opgericht : 20-08-2020

KvK nummer : 80112935
RSIN : 861558649

Bezoekadres : Concordiastraat 68 (nr.230), 3551 EM Utrecht
Telefoonnummer : 06-38252393
Website : www.hendrikjacobs.nl
E-mail : info@hendrikjacobs.nl

Bestuur

Naam : Poelmann – Wolfs, Veronica Margaretha Maria
Geboortedatum en –plaats : 22-05-1954, Amsterdam
Titel : voorzitter
Bevoegdheid : Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuursleden, zie statuten)

Naam : Van Schaik, Robert Paul Gunther
Geboortedatum en –plaats : 16-04-1947, Alkmaar
Titel : Secretaris, penningmeester
Bevoegdheid : Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuursleden, zie statuten)

Naam : Schutte, Frits Jan
Geboortedatum en –plaats : 25-07-1963 Amsterdam
Titel : Bestuurslid
Bevoegdheid : Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuursleden, zie statuten)